

- III qrup əlillərə — yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin 50 faizi məbləğində.

17. Böyük Vətən müharibəsi iştirakçılarının və əlillərinin əmək pensiyalarının baza hissəsinə edilən əlavələr neçə faiz təşkil edir?

- Müharibə iştirakçılarında (müharibə əlilləri istisna olmaqla) — yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin 50 faizi məbləğində;
- I qrup əlillərə — yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin 140 faizi məbləğində;
- II qrup əlillərə — yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin 110 faizi məbləğində;
- III qrup əlillərə — yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin 90 faizi məbləğində.

18. Yaşa görə əmək pensiyası nə vaxt təyin edilir?

Yaşa görə əmək pensiyası, buna hüququ olan şəxsin müraciəti əsasında əmək pensiyası hüququnun yarandığı gündən, lakin bu qanunun qüvvəyə mindiyi gündən tez olmamaqla ömürlük təyin edilir.

19. Əlilliyə görə əmək pensiyası nə vaxt təyin edilir?

Əlilliyə görə əmək pensiyası, buna hüququ olan şəxsin müraciəti əsasında əlilliyin və ya 18 yaşınadək sağlamliq imkanları məhdudluğunun müəyyən olunduğu gündən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi bütün əlillik və ya sağlamliq imkanlarının məhdudluğu dövrü üçün müəyyən edilmiş pensiya yaşına çatmış şəxslərə ömürlük təyin edilir.

20. Ailə başçısını itirməyə görə əmək pensiyası nə vaxt təyin edilir?

Ailə başçısını itirməyə görə əmək pensiyası, buna hüququ olan şəxsin müraciəti əsasında ailə başçısını itirməyə görə əmək pensiyası hüququnun yarandığı gündən müəyyən edilmiş pensiya yaşına çatmış şəxslərə ömürlük təyin edilir.

21. Əmək pensiyasının bir növündən başqa növünə keçmə mümkündürmü?

Bəli mümkündür, belə ki, əmək pensiyaçısının yaşa görə əmək pensiyası növündən əlilliyə görə əmək pensiyası növünə keçirilmə istisna olmaqla, əmək pensiyasının bir növündən başqa növünə keçmə hüququ vardır. Əmək pensiyasının bir növündən başqa bir növünə keçirilmə ərizəçi tərəfindən müvafiq əmək pensiyası təyin edilməsi üçün zəruri sənədlər təqdim edilməklə pensiyanın başqa növünə keçirilir.

22. Əmək pensiyaçısı vəfat etdikdə alınmamış əmək pensiyası kimə ödənilir?

Əmək pensiyaçısı vəfat etdikdə, onun ailəsinə pensiyaçının vəfatı tarixinə yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin üç misli məbləğində dəfn üçün müavinət verilir.

23. Əmək pensiyaçısı vəfat etdikdə onu ailə üzvləri dəfn etmədikdə, dəfn müavinəti o halda kimlərə ödənilməlidir?

Əmək pensiyaçısını onun ailə üzvlərinə aid olmayan şəxslər dəfn etdikdə, dəfn üçün müavinət məhs onu dəfn edən şəxslərə ödənilir.

24. Xaricdə yaşayan Azərbaycan vətəndaşlarına Azərbaycanda təyin edilmiş əmək pensiyası ödənilirmi?

Bəli ödənilir, belə ki, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığını saxlamış şəxslərin xaricdə olduqları müddətdə onlara Azərbaycan Respublikasında təyin edilmiş əmək pensiyası arzulalarına əsasən Azərbaycan Respublikasının banklarında olan şəxsi hesablarına və ya öz vəsaitləri hesabına yaşadıkları digər dövlətlərə köçürülür.

25. Xaricdə yaşayan və Azərbaycan vətəndaşlığından çıxan şəxslərin Azərbaycanda təyin edilmiş əmək pensiyası ödənilirmi?

Azərbaycan Respublikası vətəndaşlığından çıxmış şəxslər xaricdə olduqları müddətdə onlara yalnız əmək zədəsi və ya peşə xəstəliyi nəticəsində təyin edilmiş pensiyalar ödənilir. Bu pensiyaların başqa dövlətlərə köçürülməsi qaydası Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilir.

26. Etibarnamə üzrə əmək pensiyası ödənilə bilərmi?

Bəli, əmək pensiyası etibarnamə üzrə də ödənilə bilər.

Qaynar Xətlər

Bakı	088 707 07 07
Gəncə	088 202 02 02
Lənkəran	088 303 03 03
Quba	088 404 04 04
Şəki	088 505 05 05

ƏMƏK PENSİYASI

1. Yaşa görə əmək pensiyasına çıxdıqda sığorta stajı neçə il olmalıdır?

Azı 12 il sığorta stajı olmalıdır

2. Kişilər və qadınlar 12 il sığorta stajları olduqda hansı yaş həddində yaşa görə əmək pensiyasına çıxma bilərlər?

Kişilər üçün yaş həddi 2010-cu il yanvarın 1-dən başlayaraq 2012-ci ilin yanvarın 1-dək hər il altı ay artırılır, qadınların yaş həddi 2010-cu ilin yanvarın 1-dən başlayaraq 2016-cı ilin yanvarın 1-dək hər il altı ay artırılır.

3. Neçə uşaq qadınlar yaşa görə əmək pensiyasına çıxmaq hüququna malikdirlər?

Beş və daha çox uşaq doğub onları səkkiz yaşınadək tərbiyə etmiş və azı 10 il sığorta stajı olan qadınlar müəyyən olunmuş yaş həddi hər uşağa görə 1 il azaldılmaqla yaşa görə əmək pensiyası hüququna malikdir

4.Sağlamlıq imkanları məhdud uşağı olan anaların yaşa görə əmək pensiyasına çıxmağa görə sığorta stajı neçə il olmalıdır?

Sağlamlıq imkanları məhdud uşağını səkkiz yaşınadək tərbiyə etmiş və azı 10 il sığorta stajı olmalıdır və anaların müəyyən olunmuş yaş həddi 5 il azaldılmaqla yaşa görə əmək pensiyası hüququ vardır.

5. Uşaqlarını təkbaşına böyüdən ataların və qayyumların yaşa görə əmək pensiyasına çıxmağa görə sığorta stajı neçə il olmalıdır?

Ana vəfat etdiyinə və ya ana ilə nikaha xitam verildiyinə, yaxud ana valideynlik hüququndan məhrum edildiyinə görə 5 və daha çox uşağı növbəti nikah bağlamadan, təkbaşına səkkiz yaşınadək böyüdən ataların, habelə 5 və daha çox uşağı övladlığa götürüb təkbaşına səkkiz yaşınadək böyüdən ataların, həmçinin 5 və daha çox uşağı səkkiz yaşınadək böyüdən qayyum kişilərin azı 10 il sığorta stajı olmalıdır və müəyyən olunmuş yaş həddi 5 il azaldılmaqla yaşa görə əmək pensiyası hüququna malikdir.

6. Güzəştli şərtlərlə əmək pensiyasına çıxmaq üçün kişilərin və qadınların sığorta stajı neçə il olmalıdır ?

Kişilər — 57 yaşına çatdıqda, azı 25 il sığorta stajına malik olduqda və bu müddətin azı 12 il 6 ayını həmin işlərdə, qadınlar — 52 yaşına çatdıqda, azı 20 il sığorta stajına malik olduqda və bu müddətin azı 10 ilini həmin işlərdə çalışmışlarsa, əmək şəraitinə görə güzəştli şərtlərlə yaşa görə əmək pensiyası hüququ vardır.

7. Hansı işlərə görə güzəştli şərtlərlə kişilər və qadınlar əmək pensiyasına çıxmaq hüququna malikdirlər?

Axırınıcı iş yerindən asılı olmayaraq yeraltı işlərdə, incəsənətin xüsusi sahələrində, həmçinin əmək şəraiti xüsusilə zərərli və ağır olan işlərdə (istehsalatların, peşələrin, vəzifələrin və göstəricilərin müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən təsdiq olunan siyahısı üzrə həmin işlərdə çalışmışlarsa, əmək şəraitinə görə güzəştli şərtlərlə yaşa görə əmək pensiyası hüquqları vardır.

8. Əlilliyə görə əmək pensiyası nəyə görə təyin edilir?

Əlilliyə görə əmək pensiyası sığortaolunanın xəstəlik və ya xəsarət nəticəsində yaranan əqli və ya fiziki qüsurlara görə əmək qabiliyyətinin məhdudlaşması ilə əlaqədar təyin edilir. Əlillik qrupları, əlilliyin və ya 18 yaşınadək sağlamlıq imkanları məhdudluğunun səbəbləri, habelə onların başvermə müddəti müvafiq icra hakimiyyəti

orqanı tərəfindən qanunvericiliyə uyğun olaraq müəyyən olunur

9. Hansı şərtlərə əlilliyə görə əmək pensiyası təyin edilir?

Əlilliyə görə əmək pensiyası əlil və ya sağlamlıq imkanları məhdud sığortaolunana ümumilikdə sığorta stajı 5 ildən az olmamaq şərtilə əmək qabiliyyətli yaş dövrünün hər tam ili üçün 4 ay sığorta stajı olduqda təyin edilir.

10. Hərbi qulluqçulara əlilliyə görə pensiya hansı şərtlərlə təyin edilir?

Hərbi qulluqçulara (hərbi rütbələrdən məhrum edilmiş hərbi qulluqçular, müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları istisna olmaqla) əlilliyə görə əmək pensiyaları xidmət müddətindən asılı olmayaraq, əlillik hərbi qulluqçuların xidmət etdiyi dövrdə və ya xidmətdən buraxıldıqdan sonra 3 aydan gec olmayaraq üz verdikdə, yaxud əlillik bu müddətdən sonra, lakin xidmət dövründə alınmış xəsarət (yaralanma, travma, kontuziya), xəstəlik nəticəsində üz verdikdə təyin edilir.

11.Əlilliyə görə əmək pensiyasının məbləği hər qrupa görə neçə faizl təşkil edir?

Əlilliyə görə əmək pensiyasının baza hissəsinin məbləği yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin məbləğinin I qrup əlillərə və sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək şəxslərə 120 faizi (I qrup gözdən əlillərə və sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək şəxslərə 200 faizi), II qrup əlillərə 100 faizi, III qrup əlillərə isə 55 faizi həcmində müəyyən edilir.

12. Ailə başçısını itirməyə görə əmək pensiyası hüququ olan şəxslər kimlərdir?

- Vəfat etmiş və ya həlak olmuş şəxslərin 18 yaşına çatmamış övladları;
- Ata, ana, ər, arvad müəyyən edilmiş pensiya yaşına çatmışdırsa, yaxud I və ya II qrup əlildirsə
- Təhsil müəssisələrinin əyani şöbəsində təhsil alanlar, lakin ən çoxu 23 yaşına çatanadək;
- Ata, ana, ər (arvad) pensiya yaşına — kişilər 62 yaşa, qadınlar 57 yaşa çatmışdırsa, yaxud I və ya II qrup əlildirsə;
- Yaşından və əmək qabiliyyətindən asılı olmayaraq valideynlərdən biri və ya ər (arvad), yaxud baba, nənə, qardaş, bacı vəfat etmiş və ya həlak olmuş ailə başçısının 8 yaşına çatmamış uşaqlarına, qardaşlarına, bacılarına, nəvələrinə baxırsa və işləmirsə.

13. Ailə başçısını itirməyə görə əmək pensiyasının məbləği neçə faizlə hesablanır?

Ailə başçısını itirməyə görə əmək pensiyasının baza hissəsinin məbləği hər iki valideynini itirmiş uşaqların və vəfat etmiş tənha ananın uşaqlarının hər biri üçün, habelə vəfat etmiş ailə başçısının bir ailə üzvü olduqda və pensiya hüququ olan bir ailə üzvü qaldıqda həmin şəxs üçün yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin 100 faizi məbləğində, digər ailə üzvlərinin hər biri üçün isə yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin 50 faizi məbləğində hesablanır.

14. Əmək pensiyasının baza hissəsinə əlavələr necə hesablanır?

Öhdəsində əmək qabiliyyəti olmayan ailə üzvləri olan işləməyən I və II qrup əlillərə və ya sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək şəxslərə, həmçinin öhdəsində ailə başçısını itirməyə görə pensiya ilə təmin edilməli şəxslərə aid edilən əmək qabiliyyətsiz ailə üzvləri olan işləməyən hərbi qulluqçular sırasından olan əmək pensiyaçılarına — ailənin əmək qabiliyyəti olmayan hər üzvü üçün yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin 5 faizi məbləğində hesablanır

15. I qrup əlillərə və ya sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək şəxslərə qulluq üçün əmək pensiyasının baza hissəsi neçə faiz təşkil edir?

I qrup əlillərə və ya sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək şəxslərə qulluq üçün — yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin 10 faizi məbləği təşkil edir

16. Müharibə əlillərinin və müharibə iştirakçıları sırasından olan əlillərin yaşa görə əmək pensiyalarının baza hissəsinə edilən əlavələr neçə faiz təşkil edir?

- I qrup əlillərə — yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin 100 faizi məbləğində;
- II qrup əlillərə — yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin 70 faizi məbləğində;
- III qrup əlillərə — yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin 50 faizi məbləğində.

16. Müharibə əlillərinin və müharibə iştirakçıları sırasından olan əlillərin yaşa görə əmək pensiyalarının baza hissəsinə edilən əlavələr neçə faiz təşkil edir?

- I qrup əlillərə — yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin 100 faizi məbləğində;
- II qrup əlillərə — yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin 70 faizi məbləğində;